

V Bruselu dne 12.9.2018
COM(2018) 632 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o hodnocení Evropského systému ostrahy hranic (EUROSUR)

*Příspěvek Evropské komise pro zasedání vedoucích představitelů
v Salcburku ve dnech 19.–20. září 2018*

Obsah

1.	Úvod	2
2.	Souvislosti	2
3.	Hodnocení systému EUROSUR.....	3
3.1.	Rozsah hodnocení	3
3.2.	Stav uplatňování systému EUROSUR	4
3.3.	Výsledky hodnocení	5
3.3.1.	Relevance	5
3.3.2.	Účinnost.....	7
3.3.3.	Efektivnost.....	8
3.3.4.	Soudržnost.....	9
3.3.5.	Přidaná hodnota EU.....	9
3.4.	Dodržování základních práv a dopad na základní práva.....	10
3.4.1.	Třetí země a zákaz navracení (non-refoulement).....	10
3.4.2.	Nakládání s osobními údaji	10
3.4.3.	Navržená zlepšení.....	10
4.	Otázky vyžadující další pozornost	11
4.1.	Zlepšení fungování systému EUROSUR	11
4.1.1.	Posílení pravomocí národních koordinačních center	11
4.1.2.	Zlepšení správy systému EUROSUR.....	11
4.1.3.	Snížení technických požadavků	11
4.1.4.	Využití služeb fúze dat systému EUROSUR	12
4.2.	Rozšíření oblasti působnosti systému EUROSUR.....	12
4.2.1.	Zahrnutí hraničních kontrol na hraničních přechodech.....	12
4.2.2.	Ostraha vzdušných hranic	12
4.2.3.	Spolupráce se sousedními třetími zeměmi	12
4.2.4.	Systém EUROSUR a integrovaná správa hranic	13
5.	Závěry a následná opatření.....	13

1. ÚVOD

Účinná správa vnějších hranic Unie je nejvyšší prioritou a podmínkou pro řádné fungování a zachování schengenského prostoru volného cestování, což je jeden z největších úspěchů evropské integrace.

Nařízení (EU) č. 1052/2013, kterým se zřizuje Evropský systém ostrahy hranic (EUROSUR)¹, přijaté v roce 2013 poskytuje společný rámec pro výměnu informací a spolupráci mezi orgány členských států zajišťujícími ostrahu hranic a Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex), dále jen „agentura“. Rámec systému EUROSUR je funkční od 2. prosince 2013. Nařízení stanoví, aby Komise provedla každé čtyři roky celkové hodnocení systému EUROSUR doprovázené podle potřeby vhodnými návrhy na změnu nařízení.

Nařízením o Evropské pohraniční a pobřežní stráž² přijaté dne 14. září 2016 zřídilo Evropskou pohraniční a pobřežní stráž jako sdílenou odpovědnost agentury a členských států, rozšířilo mandát agentury a vymezilo složky evropské integrované správy hranic. Vzhledem k tomu, že agentura plní významnou úlohu při uplatňování systému EUROSUR, mají nová ustanovení zavedená nařízením o Evropské pohraniční a pobřežní stráž značný dopad na každodenní uplatňování systému EUROSUR a je třeba je zohlednit při dalším rozvíjení tohoto systému.

Aby bylo možné zohlednit plné provádění nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž a jeho dopad na systém EUROSUR, bylo hodnocení EUROSUR, které bylo původně stanoveno na prosinec 2016, odloženo na září 2018.

2. SOUVISLOSTI

Systém EUROSUR zřizuje mechanismus pro výměnu informací a spolupráci, což umožňuje jednotlivým vnitrostátním orgánům provádět činnosti ostrahy hranic, vyměňovat si informace a spolupracovat na taktické, operativní a strategické úrovni v rámci členských států a mezi členskými státy, jakož i s agenturou.

Účelem systému EUROSUR je odhalovat nedovolené přistěhovalectví a přeshraniční trestnou činnost, předcházet těmto jevům a bojovat proti nim, a rovněž přispívat k ochraně a k záchraně životů migrantů. Cílem systému EUROSUR je zlepšit situační orientaci a zvýšit schopnost reakce na vnějších hranicích členských států³.

Systém EUROSUR se vztahuje na ostrahu vnějších pozemních a námořních hranic. Dobrovolně může být uplatňován také na ostrahu vzdušných hranic a na kontroly na hraničních přechodech. Činnosti ostrahy v rámci systému EUROSUR zahrnují monitorování, odhalování, identifikaci a sledování nedovoleného překračování hranic a jeho předcházení a zadržování osob nedovoleně překračujících hranice.

Systém EUROSUR se nevztahuje na žádná právní ani správní opatření přijatá poté, co příslušné orgány členského státu zaznamenají přeshraniční trestné činnosti nebo nedovolené

---

¹ Nařízení (EU) č. 1052/2013.

² Nařízení (EU) č. 2016/1624.

³ Nařízení o systému EUROSUR uplatňuje 30 členských států, tj. 26 členských států EU (bez Spojeného království a Irska) a čtyři země přidružené k Schengenu (Island, Norsko, Lichtenštejnsko a Švýcarsko).

překročení vnějších hranic osobami, a zejména se netýká aspektů souvisejících s trestním stíháním.

Hlavními složkami systému EUROSUR jsou:

- *národní koordinační centra*, jež slouží v každém členském státě jako střediska pro meziagenturní spolupráci a výměnu informací v oblasti ostrahy hranic,
- *komunikační síť*, která podporuje výměnu informací v rámci systému EUROSUR, obsahující také citlivé informace a utajované informace EU, a zahrnuje službu pořádání videokonferencí provozovanou agenturou,
- *služby fúze dat systému EUROSUR* poskytované agenturou, které členským státům a agentuře dodávají služby ostrahy na vnějších hranicích a v předhraniční oblasti založené na kombinaci činností ostrahy a informačních zdrojů, jako jsou satelitní snímky, služby hlášení lodí a meteorologické a environmentální služby,
- *různé situační obrazy*, jež obsahují informace o událostech a prostředcích pro hlídkování, jakož i analytické informace. Každý členský stát spravuje svůj vlastní vnitrostátní situační obraz. Agentura spravuje evropský situační obraz, jenž pokrývá území členských států, a společný předhraniční zpravodajský obraz, jenž pokrývá oblast za vnějšími hranicemi⁴.

Nařízení také stanoví zvýšenou schopnost reakce, zejména prostřednictvím zřízení úseků vnějších hranic členskými státy. Na základě analýzy rizik a ve shodě s příslušným členským státem agentura přiřazuje těmto úsekům hranic různé úrovně dopadu (nízkou, střední, vysokou). Přiřazené úrovně dopadu vyvolávají odpovídající opatření ze strany členských států a agentury.

Nařízení také poskytuje rámec pro výměnu informací a spolupráci se sousedními třetími zeměmi pro účely systému EUROSUR o otázkách, jako je výměna osobních údajů, která je nařízením (EU) č. 1052/2013 přísně omezena.

3. HODNOCENÍ SYSTÉMU EUROSUR

3.1. Rozsah hodnocení

Hodnocení zahrnuje celou oblast působnosti nařízení (EU) č. 1052/2013, přičemž důraz klade na jeho provádění členskými státy a agenturou. V souladu s čl. 22 odst. 2 tohoto nařízení a s pokyny pro zlepšování právní úpravy hodnocení obsahuje posouzení:

- relevance systému EUROSUR a toho, zda nadále platí základní odůvodnění,
- účinnosti systému EUROSUR prostřednictvím posouzení dosažených výsledků v porovnání s vytyčenými cíli,
- efektivnosti systému EUROSUR včetně vyhodnocení nákladů a přínosů,

---

⁴ V systému EUROSUR informace vyměňuje a distribuuje každý členský stát a agentura decentralizovaným způsobem. Prostřednictvím komunikační sítě systému EUROSUR nejsou vyměňovány žádné osobní údaje a pouze nevelký počet členských států si vyměňuje osobní údaje prostřednictvím svých národních koordinačních center.

- soudržnosti systému EUROSUR s dalšími politikami a právními akty a
- přidané hodnoty EU nařízení prostřednictvím kontroly subsidiarity.

Hodnocení také obsahuje nezávislé posouzení dodržování základních práv a dopadu na základní práva provedené Agenturou pro základní práva.

3.2. Stav uplatňování systému EUROSUR

Systém EUROSUR se skládá ze správního rámce a ze systému výměny informací. Celkově uplatňování rámce systému EUROSUR probíhalo tak, jak je stanoveno v nařízení.

- Všechny členské státy zřídily své národní koordinační centrum jako kontaktní místo pro ostrahu hranic na vnitrostátní úrovni, které je obvykle v provozu 24 hodin denně a 7 dní v týdnu. V závislosti na dělbě pravomocí a na zeměpisné situaci daného členského státu je národní koordinační centrum využíváno buď pro velení pohraniční strážní a kontrolu její činnosti, nebo pouze jako středisko pro koordinování činností ostrahy hranic. Všechna národní koordinační centra spolupracují a vyměňují si informace s centry v ostatních členských státech a s agenturou a téměř všechna také s dalšími vnitrostátními orgány, jež působí v témž členském státě. Jak bylo zjištěno v rámci schengenského hodnotícího mechanismu, některé členské státy však musí svá centra ještě uvést plně do souladu s požadavky nařízení (EU) č. 1052/2013.
- Všechny členské státy vytvořily *vnitrostátní situační obraz* zachycující situaci na jejich hranicích, sdílejí informace o pohraničních incidentech (vrstva týkající se událostí) a analytické zprávy (analytická vrstva). V současné době však pouze polovina členských států sdílí informace o poloze svých prostředků pro hlídkování prostřednictvím operační vrstvy. Polovina členských států také sdílí informace ze svých vnitrostátních situačních obrazů se sousedními členskými státy.
- Všechny členské státy vymezily své *hraniční úseky*, k nimž agentura po dohodě s příslušnými členskými státy přiřadila *úroveň dopadu* a upravila je. Podpora agentury v případě hraničních úseků s vysokou úrovní dopadu byla poskytována všem členskými státem, kterých se to týkalo, například Itálii a Řecku.
- Všechny členské státy podaly Komisi zprávu o své *spolupráci se sousedními třetími zeměmi*. Taková spolupráce se obvykle uskutečňuje v rámci sítí pro regionální spolupráci nebo prostřednictvím dvoustranných dohod. V rámci hodnocení členské státy sdílely s Komisí znění vybraných dvoustranných dohod, jež uzavřely s třetími zeměmi.
- V současné době agentura poskytuje třináct *služeb fúze dat systému EUROSUR*. V rámci těchto služeb jsou poskytovány informační služby s vysokou přidanou hodnotou všem národním koordinačním centřům prostřednictvím komunikační sítě EUROSUR a přímou cestou společným operacím, jež agentura koordinuje. Tyto služby jsou využívány na podporu pohraničních operací, k odhalování a analýze přeshraniční trestné činnosti, jakou je převaděčství migrantů či pašování drog, cigaret a dalšího zboží, a k odhalování migrantů v tísni. Jsou také využívány k podpoře hlídkových činností členských států.

Služby fúze dat systému EUROSUR jsou výsledkem každodenní spolupráce agentury s Evropskou agenturou pro námořní bezpečnost (EMSA), Evropskou agenturou pro kontrolu rybolovu (EFCA) a Satelitním střediskem EU a byly rozšiřovány s finanční

podporou vesmírného programu EU COPERNICUS. V současné době je v rámci evropské spolupráce při výkonu funkcí pobřežní stráže a třístranného pracovního ujednání mezi EMSA, EFCA a agenturou testována nová služba víceúčelového dohledu ze vzduchu (M.A.S., *Multipurpose Aerial Surveillance*).

- *Komunikační síť systému EUROSUR* buduje a provozuje agentura. Od prosince 2013 bylo do evropského situačního obrazu nahlášeno více než 184 000 událostí souvisejících s hranicemi a jeho prostřednictvím probíhala výměna informací o těchto událostech. V lednu 2018 agentura oficiálně dokončila bezpečnostní akreditaci této sítě, což jí umožňuje vyměňovat si s národními koordinačními centry informace se stupněm utajení EU RESTRICTED.

Dostupnost této sítě a její uživatelské rozhraní je třeba ještě zlepšit, aby byla výměna informací uživatelsky přívětivější. To by členským státům umožnilo rychlejší a lepší využití dostupných informací. A ačkoli v informacích hlášených v rámci systému EUROSUR již existuje určitý stupeň různorodosti, pokud jde o druh incidentů i pokud jde o časovou lhůtu nahlášení do situačních obrazů, bylo by možné ještě vylepšit využití dostupných informací pro analytické účely tím, že se umožní automatizovanější řízení informací.

- Komunikační síť systému EUROSUR mezi národními koordinačními centry a agenturou byla zavedena spolu s dalším informačním systémem spravovaným agenturou, který obsluhuje *aplikaci pro podávání zpráv o společných operacích (JORA – Joint Operations Reporting Application)* agentury plnicí obdobné funkce. Toto zdvojení vyvolávalo u členských států zmatky a nepříznivě ovlivňovalo kvalitu podávání zpráv na vnějších hranicích. Nyní se situace zlepšuje, neboť agentura postupně slučuje systém JORA a komunikační síť EUROSUR, které by se ve střednědobém výhledu měly stát jediným nástrojem.
- V roce 2015 přijala Komise *příručku pro systém EUROSUR*⁵, jež obsahuje technické a operační pokyny, doporučení a osvědčené postupy, včetně těch, které se týkají spolupráce se třetími zeměmi.

3.3. Výsledky hodnocení

3.3.1. Relevance

Migrační krize, zejména na západobalkánské trase v letech 2015/2016, a teroristické útoky, k nimž došlo v Evropě, představují dvě hlavní krizové situace, kterým musela EU čelit v době od přijetí nařízení o systému EUROSUR. Obě krizové situace jasně prokázaly potřebu mít k dispozici spolehlivý a komplexní rámec pro výměnu informací a spolupráci pro potřeby Evropské pohraniční a pobřežní stráže. Systém EUROSUR by měl být v tomto ohledu dále rozvíjen.

Systém je důležitý pro zabránění nelegální migraci a pro boj proti přeshraniční trestné činnosti. Bylo hlášeno množství případů, kdy informace vyměněné prostřednictvím systému

---

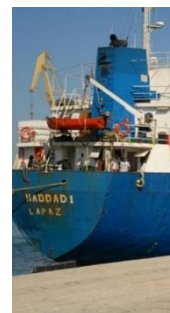
⁵ Doporučení Komise ze dne 15. prosince 2015, kterým se přijímá praktická příručka pro uplatňování a řízení evropského systému ostrahy hranic (dále jen „příručka pro systém EUROSUR“).

EUROSUR s agenturou a mezi členskými státy zabránily případům pašování drog, zbraní, cigaret a dalšího nelegálního zboží, jakož i převaděčství lidí a vedly k dopadení pašeráků, kteří byli poté postaveni před soud.

Příklady využití služeb fúze dat systému EUROSUR v boji proti přeshraniční trestné činnosti

Dne 29. listopadu 2014 příslušníci řecké pohraniční stráže s využitím dostupných zpravodajských informací odhalili trajekt plující pod vlajkou Tanzanie převážející 9 nákladních automobilů. Plavidlo bylo dlouhou dobu intenzivně sledováno prostřednictvím služeb fúze dat systému EUROSUR. Uvnitř nákladních automobilů bylo nalezeno značné množství tabáku, více než 60 milionů cigaret, bez jakýchkoli dokladů o právním vlastnictví. V té době se jednalo o druhé největší množství, které řecká pohraniční stráž kdy zabavila, s přibližnou odhadovanou hodnotou 30 milionů EUR.

Plavidlo „Haddad I“ (plující pod bolivijskou vlajkou) bylo identifikováno jako potenciálně podezřelé a po několik měsíců sledováno prostřednictvím služeb fúze dat systému EUROSUR. V září 2015 byla po neobvyklém chování na moři loď řeckými orgány zastavena a zkontrolována. Tato operace vedla k nalezení přibližně 5 000 zbraní a 500 000 nábojů na palubě, spolu s pašovanými cigaretami; plavidlo směřovalo do Libye.

Dne 15. června 2017 řecká pohraniční stráž zadržela nákladní loď (Golendri) s pašovanými cigaretami a zatkla 6 pašeráků. Využití služeb fúze dat systému EUROSUR na žádost řecké pohraniční stráže doplnilo sledování pašerácké lodě plující z Černé Hory na Krétu.

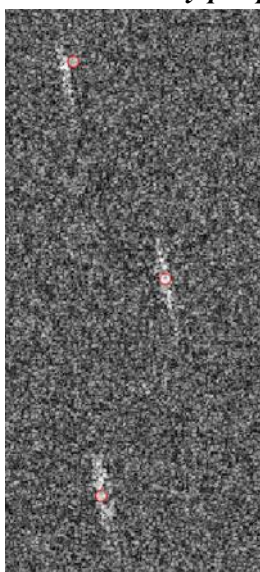

V červenci 2017 služby fúze dat systému EUROSUR přispěly k zadržení nákladní lodě „Falkvag“. Plavidlo bylo zjištěno pomocí vzdušného prostředku a jeho pohyb byl agenturou sledován. Všechny získané informace byly předány španělskému národnímu koordináčnímu centru. Bylo zajištěno šest kontejnerů s pašovanými cigaretami. Jak uvedla španělská média, „šlo o největší zabavené množství v historii španělského

celnictví“.

V několika případech systém EUROSUR přímo přispěl k záchraně stovek životů migrantů tím, že je nejprve detekoval na moři a poté uvedl do chodu pátrací a záchranné mechanismy. Nepřímo systém EUROSUR zachránil mnohem více životů prostřednictvím navázání a zajištění spolupráce a výměny informací mezi pohraniční a pobřežní stráží působící v národních koordináčních centrech a v centrech pro koordinaci záchranných akcí na moři.

Příklady přispění služeb fúze dat systému EUROSUR k záchraně životů migrantů

V říjnu 2015 agentura pomocí služeb fúze dat systému EUROSUR zjistila neidentifikované objekty na moři v oblasti poblíž libyjského pobřeží. Informace byla urychleně předána italským orgánům, která vyrozuměla vlnkovou loď operace EUNAVFOR MED (námořní síly pod vedením EU pro oblast Středomoří) přítomnou v dané oblasti, což vedlo k záchraně migrantů.

V září 2016 služby fúze dat systému EUROSUR s využitím nejmodernější satelitní radarové technologie přispěly k záchraně osob v tísní na moři severně od Maroka. Španělské orgány byly marockými úředníky vyrozuměny o člunu ztraceném v této oblasti, avšak bez uvedení přesné polohy. Satelitní snímek oblasti, který si agentura vyžádala v rámci služeb fúze dat systému EUROSUR, objekt na moři lokalizoval. Informace byla urychleně předána španělským orgánům, které podnikly pátrací a záchranou operaci. V označené zóně byl nalezen člun s 35 migranty včetně žen a dětí a tyto osoby byly

zachráněny francouzským člunem nasazeným do společné operace Indalo.

Dne 24. června 2017 byly prostředkem společné operace Indalo 2017 provádějícím kontrolní let za účelem zjišťování lodí zjištěny dva malé gumové čluny se 73 osobami na palubě. Nedávno posílené služby fúze dat systému EUROSUR potvrdily polohu člunů severně od pobřeží severní Afriky, což prokázalo jejich schopnost zjistit dokonce i malé objekty (o velikosti 5 až 7 m) na moři. Osoby v člunech byly zachráněny a odvezeny do bezpečí do španělského přístavu Motril.

V říjnu 2017 přispěla nová služba fúze dat systému EUROSUR pro víceúčelový dohled ze vzduchu k pátracím a záchraným operacím se zapojením 19 různých plavidel ve Středomoří, jež vyústily v záchranu přibližně 716 migrantů. V listopadu 2017 bylo zjištěno 8 plavidel v centrálním Středomoří, což vedlo k záchraně přibližně 314 migrantů.

3.3.2. Účinnost

Rámec systému EUROSUR účinně podporuje výměnu informací a spolupráce.

Vytvoření národních koordinačních center přineslo přidanou hodnotu zlepšením meziagenturní spolupráce a výměny informací na vnitrostátní a regionální úrovni, se sousedními členskými státy a s agenturou. Úlohu národních koordinačních center by bylo možné dále posílit zajištěním lepší koordinace s orgány správy hranic na místní a regionální úrovni. Zahrnuty by mohly být i další aspekty integrované správy hranic, např. monitorování druhotného pohybu.

Příklady toho, jak systém EUROSUR přispívá ke zlepšování schopnosti reakce v členských státech

V Portugalsku systém EUROSUR vedl ke zřízení přímých komunikačních linek mezi národním velitelským a řídicím střediskem, které provozuje národní systém ostrahy hranic (SIVICC), koordinačním centrem pro záchranu na moři (orgán pro vojenské a civilní námořnictvo) a velením vzdušných sil (vojenské letectvo). Tento krok velmi výrazně zvýšil schopnost reagovat na krizové situace.

Ve Švýcarsku mohou být nelegální migranti v nákladních vlacích mezinárodní dopravy, které zemí projíždějí. Informace o těchto vlacích získané od národních koordinačních center sousedních členských států pomohly zachránit migranty v těchto vlacích před podchlazením a vážnými zraněními.

Vlevo: V italském národním koordinačním centru pracují společně příslušníci státní policie, sboru karabiniérů, pobřežní stráže, finanční policie, vojenského námořnictva a celní správy.

Dole: Španělské národní koordinační centrum hlásí v systému EUROSUR zadržení rychlostního člunu pašujícího drogy.

Kvalita informací sdílených mezi agenturou a členskými státy prostřednictvím evropského situačního obrazu by se mohla zlepšit. Jak již bylo zmíněno výše, různé informační systémy používané agenturou, jako jsou aplikace pro podávání zpráv o společných operacích (JORA) a komunikační síť systému EUROSUR, by měly být sloučeny. Měla by se zlepšit automatizace a uživatelské využití, a to pomocí nejmodernějších technologií. Agentura by měla monitorovat a podle potřeby také vymáhat kvalitu služeb a informací sdílených v rámci systému EUROSUR.

Aby byl systém EUROSUR účinnější, měl by se celkově vyvíjet ze systému v obecnější správní rámeček pro výměnu informací a spolupráci.

3.3.3. Efektivnost

Odhaduje se, že náklady na uplatňování systému EUROSUR, které jsou podporovány z vnitrostátních rozpočtů, prostřednictvím nástrojů financování EU a z prostředků agentury, činí přibližně 130 milionů EUR; jsou podstatně nižší než částka 208 milionů EUR

odhadovaná v posouzení dopadů, které bylo připojeno k legislativnímu návrhu na zřízení systému EUROSUR⁶ v roce 2011.

EU poskytuje členským státům na uplatňování systému EUROSUR finanční podporu prostřednictvím Fondu pro vnější hranice za období 2007–2013 a Fondu pro vnitřní bezpečnost /hranice a víza stávajícího víceletého finančního rámce, a to jak v rámci sdíleného, tak přímého řízení. Provádění těchto nástrojů podléhá zvláštnímu hodnocení.

Systém EUROSUR vytvořil omezenou administrativní zátěž. Jedním ze zdrojů administrativní zátěže, na něž poukázali konzultovaní účastníci systému, jsou ruční zásahy při výměně informací.

Podle účastníků výhody zlepšující se situační orientace a schopnosti reakce, které systém EUROSUR přinesl, převyšují nad náklady, které jsou s uplatňováním tohoto systému spojeny. Systém EUROSUR přispěl k posílení součinnosti na evropské úrovni, a snižuje tudíž náklady na vnitrostátní úrovni.

3.3.4. Soudržnost

Systém EUROSUR posiluje součinnost, a tedy i soudržnost s dalšími politikami: národní koordinační centrum je kontaktním místem pro operativní spolupráci s jinými politickými aktéry v oblastech, jakými jsou námořní záležitosti, bezpečnost a celní dohled. Je také dobrým příkladem civilně-vojenské spolupráce, neboť v některých národních koordinačních centrech působí i vojenští činitelé, např. důstojníci námořnictva.

Na úrovni EU jsou služby fúze dat systému EUROSUR nástrojem, který lze použít i pro jiné funkce pobřežní stráže, např. kontrolu rybolovu. Existuje také vzájemný prospěch v oblasti vnější bezpečnosti, například informační produkty systému EUROSUR byly prostřednictvím agentury sdíleny s operací EUNAVFOR MED SOPHIA prováděné v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky.

Služby fúze dat systému EUROSUR jsou také nástrojem k praktickému využití výzkumných projektů a programů a jsou konkrétním výsledkem vesmírného programu EU Copernicus.

Systém EUROSUR by měl být změněn s cílem přizpůsobit jej novým prvkům, jež zavedlo nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní strážce, a zohlednit nový mandát agentury a provádění integrované správy hranic v EU.

3.3.5. Přidaná hodnota EU

Přidaná hodnota EU systému EUROSUR je subjekty správy hranic plně uznávána. Zrušení rámce systému EUROSUR není myslitelné, neboť na něm, pokud jde o ostrahu hranic, nyní závisí většina členských států.

Služby fúze dat systému EUROSUR přinášejí konkrétní přidanou hodnotu konečným uživatelům zapojeným do ostrahu hranic. Žádná vnitrostátní organizace pohraniční stráže by

---

⁶ KOM(2011) 873 v konečném znění.

si sama o sobě nemohla dovolit služby ostrahy založené na vesmírných technologiích a další platformy dalekého dosahu, které nabízejí služby fúze dat systému EUROSUR.

3.4. Dodržování základních práv a dopad na základní práva

Hodnocení systému EUROSUR provedla Agentura pro základní práva (FRA). Ve své zprávě⁷ agentura FRA dochází k závěru, že systém EUROSUR je v souladu se základními právy a se zásadami ochrany osobních údajů, a současně navrhuje některá možná vylepšení.

3.4.1. Třetí země a zákaz navracení (non-refoulement)

Agentura FRA věnovala zvláštní pozornost otázce *zásady nenavracení* při spolupráci se třetími zeměmi v oblasti správy hranic, a nezjistila žádné případy jejího nedodržení.

Většina z 20 členských států, jež uzavřely se třetími zeměmi dvoustranné dohody v oblasti ochrany hranic, používá obecné posouzení stavu dodržování základních práv ve třetích zemích, a 11 členských států včlenilo do svých dohod ochranné doložky týkající se základních práv.

Agentura FRA přezkoumala sedm náhodně zvolených dvoustranných dohod, a žádná z nich neobsahovala ustanovení odporující ustanovením o základních právech zakotvených v Listině základních práv Evropské unie a v 15. bodě odůvodnění a čl. 2 odst. 4 nařízení (EU) č. 1052/2013. Konkrétně obsahuje podle hodnocení agentury FRA většina dohod obecný odkaz, jenž stanoví, že dotyčná dohoda musí být prováděna v souladu s mezinárodními závazky smluvních stran a lze vyjasnit s konkrétními zárukami, že bude prováděna způsobem slučitelným se základními právy.

3.4.2. Nakládání s osobními údaji

Celkově je s osobními údaji v systému EUROSUR nakládáno správně, a to prostřednictvím řádného proškolení a pokynů uvedených v příručce pro systém EUROSUR.

Kromě identifikačních čísel lodí si agentura a členské státy v rámci systému EUROSUR nevyměňují žádné osobní údaje. Pouze 6 členských států zpracovává osobní údaje v rámci svého vnitrostátního uplatňování systému EUROSUR.

3.4.3. Navržená zlepšení

Agentura FRA ve své zprávě navrhla některé aspekty možného vývoje systému EUROSUR, např. začlenit do budoucích dohod se třetími zeměmi konkrétní doložky, podle nichž musí být dohoda uplatňována v souladu se základními právy, za plného dodržování zásady nenavracení a se zohledněním hlavních opatření na ochranu údajů. Jako možnou alternativu navrhla agentura FRA vypracovat technická a procesní řešení, jež umožní lepší zdokumentování událostí souvisejících s pátracími a záchrannými operacemi a událostí, jež zahrnují zranitelné skupiny osob, například děti. Agentura FRA je toho názoru, že to může zmírnit riziko porušování lidských práv.

---

⁷ Agentura pro základní práva: Jak nařízení o systému EUROSUR ovlivňuje základní práva, <http://fra.europa.eu/en/publication/2018/evaluation-impact-eurosur-fundamental-rights>

4. OTÁZKY VYŽADUJÍCÍ DALŠÍ POZORNOST

Plánovanou změnou nařízení o systému EUROSUR by mohlo být dosaženo následujících zlepšení.

4.1. Zlepšení fungování systému EUROSUR

Systému EUROSUR by se měl vyvinout ve správní rámec podporující výměnu informací a spolupráci na vnitrostátní a regionální úrovni a na úrovni EU a se třetími stranami.

4.1.1. Posílení pravomocí národních koordinačních center

Zřízení národních koordinačních center v členských státech je jedním z největších úspěchů nařízení o systému EUROSUR. Jestliže se na ochraně hranic podílí několik vnitrostátních orgánů, jsou národní koordinační centra často používána jako „platforma“ na podporu meziagenturní spolupráce mezi několika organizacemi, jež patří k různým ministerstvům.

Národní koordinační centrum také pomohlo strukturovat meziagenturní spolupráci mimo vnitrostátní úroveň a nad vnitrostátní úroveň a posílit dvoustrannou a mnohostrannou spolupráci v oblasti ostrahy hranic. Model národních koordinačních center je nyní exportován do třetích zemí a umožňuje rozvoj sítí pro regionální spolupráci.

Jakýkoli další rozvoj systému EUROSUR s cílem podpořit evropskou integrovanou správu hranic by měl zohlednit množství různých správních struktur a různé kultury v členských státech. Posílení a vyjasnění úlohy a pravomocí národního koordinačního centra by umožnilo zachovat nezbytnou míru pružnosti při provádění a současně zvýšit výměnu informací a posílit spolupráci.

4.1.2. Zlepšení správy systému EUROSUR

Nařízení o systému EUROSUR by mělo lépe vymezit úlohy a povinnosti různých aktérů s cílem zlepšit výměnu informací a budovat důvěru u zúčastněných stran.

Podrobněji by například mělo být vyjasněno podávání zpráv o událostech a poskytování informačních služeb v rámci systému EUROSUR, zejména pokud jde o vymezení odpovědných subjektů a toho, kdo je vlastníkem informací a jaká je lhůta pro podávání zpráv o incidentech.

Měly by být stanoveny normy pro sblížení postupů pro podávání zpráv, typů událostí, o nichž jsou zprávy podávány, a sblížení technických rozhraní s cílem podpořit spojení mezi stroji. Měl by být zaveden automatizovaný mechanismus pro kontrolu a vymáhání kvality informací, které jsou v rámci systému EUROSUR vyměňovány.

4.1.3. Snížení technických požadavků

Rychlý rozvoj technologií je faktor, který umožňuje i nové a účinnější uplatňování řešení v oblasti výměny informací.

Zásadní bylo stanovit přísné technické požadavky, například požadavky týkající se struktury situačních obrazů, a zřídit systém EUROSUR ve velmi krátkém čase. Tyto požadavky se ale

mohou rychle stát překážkou pro rychlou a účinnou výměnu informací, a bránit tak dalším zlepšením.

Například vedle výměny informací mezi vnitrostátní úrovní a úrovní EU popsanou v nařízení o systému EUROSUR by se taktické a operativní informace mohly vyměňovat rychleji na místní úrovni mezi členskými státy na dvoustranném nebo mnohostranném základě v rámci „globálního“ rámce systému EUROSUR.

Totéž platí o výměně informací v rámci společných operací prostřednictvím systému agentury JORA, který je také primárním zdrojem pro předávání informací do systému EUROSUR.

4.1.4. Využití služeb fúze dat systému EUROSUR

Služby fúze dat systému EUROSUR je soubor informačních služeb získávaných prostřednictvím silné meziagenturní spolupráce na úrovni EU. Existuje obecná shoda na tom, že tento mechanismus přináší skutečnou přidanou hodnotu EU pro operace v oblasti správy hranic.

S vývojem ostrahy hranic jsou vyvíjeny nové nástroje, jako např. víceúčelový dohled ze vzduchu. Systém EUROSUR by měl umožnit rychlé nasazení takových nových služeb a současně zajistit, že budou splněny požadavky v oblasti základních práv a ochrany údajů.

4.2. Rozšíření oblasti působnosti systému EUROSUR

Na základě získaných zkušeností a úspěchu systému EUROSUR jako právního rámce pro výměnu informací a spolupráci mezi členskými státy a agenturou by bylo možné postupně rozšířit oblast působnosti nařízení, aby řešilo některé aspekty správy hranic.

4.2.1. Zahrnutí hraničních kontrol na hraničních přechodech.

Jak předpokládá čl. 2 odst. 2 nařízení (EU) č. 1052/2013, značný počet členských států dobrovolně poskytuje informace týkající se kontrol na hraničních přechodech a ostrahy vzdušných hranic. Za současného stavu se mnoho incidentů, ke kterým na těchto hranicích dochází, nemusí dostat na evropský situační obraz, jelikož nejsou všemi členskými státy hlášeny.

Je proto nezbytné incidenty na hraničních přechodech zahrnout systematicky.

4.2.2. Ostraha vzdušných hranic

Vedle problematiky letišť, která je zmíněna výše, zaslouží zvláštní pozornost otázka ostrahy vzdušných hranic. Přicházejí zprávy o nové trestné činnosti s použitím malých letadel, včetně systémů dálkově řízených letadel, k pašování drog a cigaret. V rámci dalšího rozvoje rámce systému EUROSUR by bylo možné řešit příslušná technická a organizační řešení.

4.2.3. Spolupráce se sousedními třetími zeměmi

Vyměňování informací a užší spolupráce se sousedními třetími zeměmi je zásadní pro řízení migračních toků a předcházení trestné činnosti na vnějších hranicích.

Články 54 a 55 nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní strážci nabízejí agentuře v této souvislosti nové a dalekosáhlejší možnosti než článek 20 nařízení o systému EUROSUR.

Je nutné zlepšit soudržnost rámce pro výměnu informací a spolupráce se třetími zeměmi v těchto dvou nařízeních, aby se zamezilo překrývání a byla zajištěna doplňkovost s jinými legislativními akty, např. s nařízením o styčných úřednících pro přistěhovalectví⁸.

4.2.4. Systém EUROSUR a integrovaná správa hranic

Nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní strážci definuje evropskou integrovanou správu hranic jako sdílenou odpovědnost členských států a Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž. Za tímto účelem neexistuje žádný obecný společný rámec pro výměnu informací a spolupráci v rámci integrované správy hranic.

Systém EUROSUR takový rámec úspěšně uplatňuje v oblasti ostrahy hranic. Měla by být posouzena možnost rozšířit koncepci společného rámce integrované správy hranic zahrnutím monitorování druhotného pohybu.

5. ZÁVĚRY A NÁSLEDNÁ OPATŘENÍ

S ohledem na zjištění z hodnocení SWD(2018) 410 a na diskuse s odborníky členských států a agentury Komise dospěla k těmto závěrům:

Rámec systému EUROSUR zaznamenal pokrok směrem ke splnění svých cílů, avšak jeho fungování by mohlo být zlepšeno tak, že z technického informačního systému se vyvine správní rámec pro výměnu informací a spolupráci zahrnující ochranu hranic a možná také další vybrané složky evropské integrované správy hranic.

Následná opatření:

V souladu s čl. 22 odst. 3 nařízení o systému EUROSUR proto Komise k této zprávě o hodnocení systému EUROSUR připojuje návrh na změnu nařízení o systému EUROSUR a na začlenění systému EUROSUR do návrhu, kterým se mění nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní strážci.

---

⁸ Nařízení Rady (ES) č. 377/2004 ze dne 19. února 2004 o vytvoření sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví.